



**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,  
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis  
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,  
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &  
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

**Castro Palao, Fernando de**

**Lugduni, 1669**

Qualiter impotentia perpetua impedimentum sit Matrimonij contrahendi. §.  
6.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)



huic matrimonio interfit, sicuti bene docent Maiol. de irregulari. lib. 3. cap. 2. §. num. 16. Sanch. d. disp. 106. num. 6. & segg. Gutier. d. cap. 1. §. num. 2. & seqq.

## §. VI.

## Qualiter impotentia perpetua impedimentum sit matrimonij contrahendi?

- 1 Si matrimonium sumatur pro traditione corporis ad prolem generandam, ut frequenter sumitur, non solum iure positivo, sed naturali impedimentum prestat impotentia perpetua. Secus si matrimonium sumatur pro quadam confederatione.
- 2 Aliqui affirmant hanc confederationem verum matrimonium constituere.
- 3 Oppositum verius est.
- 4 Satis sit fundamentum Basilij.

1 **S**I matrimonium sumatur, ut communiter sumitur pro traditione corporis ad prolem generandam, omnes fere Doctores conveniunt non solum iure positivo, sed naturali non posse cum impotentia perpetua coeundi contrahi, quia nequit illa impotentia affectus le ad copulam obligare, ut colligitur ex tota causa 33. quest. 1. Et ex toto titulo. de Frigidis. & maleficiat. Et ex motu proprio Sixti V. edito anno 1587. At si matrimonium sumatur pro quadam confederatione ad simultaneam habitationem, obsequiorumque communicationem secluso incontinentiam periculo, non videtur ex impotentia ad coitum irritari, tamen omnino dissuadendum sit, sic pluribus comprobatur Sanch. lib. 7. disp. 97. à n. 5. & Gut. de matrim. cap. 114. à numero 1. Et colligitur ex cap. consultatori. Et cap. laudabilem de frigidis, & maleficiat. Et c. 2. 33. quest. 1. Et ex dicto motu proprio Sixti V. Et ex lege regia 1. tit. 9. part. 4. ibi: [Per si quis iterum callat su embargo, y viuir en vno no como marido y mujer para a yuntarse carnalmente, mas como hermanos puedan lo fazer.]

2 **C**ontrouersia autem est, An illa societas, & confederatio verum matrimonium constituat tam iure naturæ, quam Ecclesiastico. Affirmare videtur Paludan. in 4. d. 34. quest. 2. Antonin. 3. part. 1. cap. 22. §. 3. Veracruz in suo speculo coniug. 1. part. art. 38. Petr. Sotus lect. 5. de matrim. cap. 3. Medina lib. 5. de continentia, cap. 74. quibus fauet D. Thom. in 4. d. 34. q. 1. art. 2. ad 4. & 3. part. quest. 29. art. 2. prout eos refert, & sequitur Basil. Ponce. lib. 7. de matr. cap. 56. Moneatur ex dicto cap. consultatori, & cap. laudabilem de Frigidis, & maleficiat. & ex dicto motu proprio Sixti V. vbi supponitur, quod inter impotentes matrimonium contrahi in ordine ad castitatem videndum. Ratione à priori suam sententiam Basilij confirmat, quia de essentia matrimonij tantum est mutua coniunctio animorum in naturalem vitæ societatem cum diversitate sexus: at hæc coniunctio stare optime potest cum impotentia ad coitum, ergo impotentia ad coitum matrimonio non obest. Consequentia, & minor legitimæ sunt. Maiorem in qua est difficultas sic probat, quia commune est, & satis à Doctores receptum dominium rei ab usu illius distingui. Potest ergo coitus impotens dominium sui corporis alteri tradere, tamen illius usum non tradat. Ergo esse corpus impotens ad usum ob stare nequit dominij translationi. A posteriori probat Basilij, quia nullum sacramentum esse potest, si illi desit materia necessaria, ut patet in Baptismo, Penitentia, Eucharistia, & Confirmatione. At hoc Sacramentum Matrimonij consistere potest absque potentia ad copulam, ut contingit, cum hæc impotentia matrimonio iam contracto superuenit. Ergo.

3 **C**eterum omnino dicendum est talem confederationem verum matrimonium non esse non solum iure Ecclesiastico, quod mihi certissimum est, sed etiam iure naturali. Quæ fuit sententia Bonavent. in 4. d. 34. art. 2. quest. 1. Nauar. cap. 2. 2. num. 60. & lib. 4. consil. titulo. de frigidis, & maleficiat. consil. 3. numero 2. in secunda edit. Matien. Rub. gloss. 1. num. 196. tit. 1. lib. 5. collect. Barboza leg. 1. part. 1. num. 95. Solutio matrim. Gutier. de matrim. cap. 114. num. 1. Coninch. disputat. 31. dub. 7. concl. 1. num. 76. Gaspar Hurtado, disp. 22. difficult. 4. num. 10. Valq. 3. part. disp. 125. cap. 7. Sanch. plures refert lib. 7. disp. 97. art. 2. colligiturque ex dicto motu proprio Sixti V. absolute desincentis impotentes ineptos esse ad matrimonium contrahendum, idque satis insinuat in cap. consultatori. Et c. laudabilem, de Frigidis, & maleficiat. vbi absque vlla distinctione matrimonij ad copulam, vel ad castitatem conueniendum deciditur stante impotentia non posse coniugem haberi ut uxorem. Ratio vero videtur manifesta, quia matrimonium primo, & per se institutum est ad honestam humani generis propagationem, ut constat ex illo Genes. 2. vbi dicitur Propter hanc relinquit homo patrem, & matrem, & adheret uxori suæ, & erunt duo in carne una, &c. At coniugis impotens nequit tradere sui corporis dominium ad prædictam propagationem, tamen tradat, uti seruas ad rerum domesticarum obsequium,

ergo nequit verum matrimonium constituere. Præterea si prædicta confederatio esset verum matrimonium, pater cum filia, frater cum sorore contrahere possent, siquidem inter ipsos mutua obligatio sibi inuicem obsequendi, & alendi potest intercedere. Item ex mutuo consensu dissolui hoc matrimonium posset, cum solum ob bonum prolis, & in ordine ad illam indissolubile censetur. Deinde adulterium non esset accessus ad aliam, siquidem non traditur corpus, cuius alter habeat dominium. Quæ certe absurda sunt. Et quamuis Basilij illis respondere intendat, credo intentionem non esse affectum.

Fundamentum, quo mouetur Basil. leuissimum est. Dicitur namque matrimonij essentiam esse animorum, corporumque coniunctionem in naturalem vitæ societatem, humanique generis propagationem, ut colligitur ex definitione matrimonij communiter approbata, & satis indicata ab Alexand. III. in cap. illud quoque, 11. de præsumptionibus. dicente esse coniunctionem maris, & femine, & ex fine ad quem esset institutum. Et licet dominium rei ab usu illius distingatur, at nequit tradi dominium, quia tradatur ius, & potestas illa re vtendi, tamen ex alio capite contingat cum potestatem ligari, & usum illius impediri, ut cunctis in iis qui matrimonium contrahunt sub voto castitatis, vel sub promissione inuicem facta castitatem viuendi. Minus efficax est ratio à posteriori. Aliud enim est fieri matrimonium, & Sacramentum, aliud esse matrimonium factum. Ad matrimonium Sacramentumque constituendum necessarium requiritur corpus generationi aptum, quia debet tradi illius dominium in ordine ad generationem, secus verò post matrimonium contractum, quia dominium semel traditum non perit per eam potentiam generandi, cuius iudicium manifestum est, quia impotentibus, quibus impotentia contraheo matrimonio superuenit licet tactus, & amplexus, qui tamen non licent iis qui cognita impotentia contraherent, ut tradit Sanch. plures refert lib. 7. disp. 97. num. 4. Gutier. cap. 114. numero 3.

## §. VII.

## Qualiter dubia impotentia impedimentum sit matrimonij contrahendi, vel saltem illius usus?

- 1 Dubius de impotentia necessario abstinere debet à matrimonij contractu sub graui culpa.
- 2 Si non obstante dubio contrahat non solum reddere, sed & petere potest, ut Ecclesia constet, an valide contraxerit.
- 3 Si dubitetur, an matrimonium consummauerit, & re diligenter examinata dubium vinci nequit, sententia ferenda est pro matrimonij valore.
- 4 Quando dubium est, an præcesserit impotentia, vel subsæcuta fuerit matrimonium, assensus plures satis probatiuis præsumi debere præcessisse.
- 5 Verior est opposita sententia.
- 6 Præcedit doctrina, quando post longum tempus à matrimonij contractu allegatur impotentia.
- 7 Quando est dubium, an impotentia naturalis, vel accidentalis sit, præsumi accidentalis debet.

**D**ubius de impotentia esse potest. Primum, an sit vera impotentia? Secundum, an præcesserit, vel subsæcuta sit matrimonium?

Dubius de impotentia necessario abstinere debet, sub graui culpa à matrimonij contractu, tum ob grauem iniuriam, quam alteri coniugis potenti irrogat, ut ex certa sententia tradit Sanch. disp. 103. in fine. Gutier. de matr. cap. 116. in fine num. 3.

Quod si non obstante eo dubio contrahat non solum reddere, sed & petere potest, ut Ecclesia constet, an valide, vel inualide contraxerit, sicuti prædicti Doctores aduertunt. Si verò intra triennium quod ab Ecclesia conceditur ad hanc inuestigationem non poterit matrimonium consummatione iudicio Ecclesiæ separandum esse, quia præsumitur cum impotentia perpetua contraxisse.

At si dubitetur, an matrimonium consummauerit, & re diligenter examinata vinci dubium nequit, sententia ferenda est pro matrimonij valore, quia vult quisque præsumitur potens, dum contrarium non probatur, ut docuit Innocent. in cap. 1. n. 3. de frigidis, & maleficiat. Dominicus Sotus in 4. d. 34. q. unica art. 2. ver. prolog. & alij quos congerit Sanch. supra n. 3. Gutier. cap. 126. n. 2.

Rursum cum de impotentia constat, dubitatur autem an præcesserit, vel subsæcuta fuerit matrimonium, variant Doctores, ut videre est apud Sanch. lib. 7. disp. 103. à n. 1. Et quidem siue impotentia proveniat ex frigiditate naturæ, siue proveniat ex maleficio, siue ex humana industria, debere præsumi